

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 258-259

1-16 Αὐγούστου 2009

«Καλό» καί «ῶραϊο»

Ὁ σημερινό μου κείμενο τό προσφέρω, ὡς ἐρέθισμα διαλόγου, στήν πτέρυγα τῶν συγχρόνων μου, πού ἐπιμένουν νά ἀντιμετωπίζουν ὅλα τά καυτά προβλήματα τῆς ἐπικαιρότητας καί, συνεκδοχικά, καί τή μάστιγα τῆς διαφθορᾶς, μέσα στό σκοτεινό θάλαμο τοῦ ἄθεου οὐμανισμού. Δέ βυθομετροῦν τή διαφθορά, ὡς ἔκπτωση καί ἀλλοτριώση τῆς ὑπαρξης, ὡς ἀπώλεια τοῦ προσωπικοῦ, ψυχικοῦ θησαυροῦ, πού μεταλλάσσει τό λογισμό, τό αἶσθημα καί τήν πράξη. Πού ἀφαιρεῖ τό κάλλος ἀπό τήν προσωπικότητα καί τήν ἐκτρέπει στόν καθολικό ἐκβαρβαρισμό. Ἀλλά, τήν ἐκτιμοῦν καί τή σταθμίζουν, μόνο, ὡς τυχαῖο ἢ ὡς ἀναπόφευκτο σύνδρομο τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου-τρέχοντος-κοινωνικοῦ συστήματος. Καί τήν ἐξειδικεύουν ὡς σύμπτωμα τῆς ἀκόρεστης δίψας γιά πλοῦτο καί γιά εὐμάρεια, πού κάνει τόν ἄνθρωπο νά κατακράται τήν ἐξουσία του καί τό λειτούργημά του καί νά κλέβει τό ψωμί καί τή χαρά τῶν διπλανῶν του.

Θά μπορούσα-καί θά τό κάνω κάποτε-νά καταστρώσω μπροστά σας τόν ἄλλο κώδικα ἑρμηνείας. Τόν ἀμύθητο θησαυρό τῆς Καινοδιαθηκικῆς Ἀποκάλυψης καί τῶν Πατερικῶν διδαχῶν, πού ἐπισημαίνουν τή βαθειά, ὑπαρξιακή ἀλλοίωση, πού ἐπισυμβαίνει στόν ἄνθρωπο, ὅταν στενέψει τόν ὀρίζοντα τῶν ὁραμάτων του καί ὅταν ἀναδείξει, ἀποκλειστικό στόχο ζωῆς καί μοναδικό θησαύρισμα εὐτυχίας, τόν ἀτέρμονα ἀγώνα γιά ἐπαύσηση καί γιά ἐξειδίκευση τῆς εὐμάρειας.

Γιά τήν ὥρα, θά καλέσω τούς ἀναγνώστες μου σέ μιά παράλληλη μελέτη. Καί αὐτούς, πού βλέπουν τήν ἀνέλιξη τῆς ὑπαρξῆς τους μέ ὁδηγό καί ἐμπνευστή τήν Ἀποκάλυψη, τή διδαχή καί τήν ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας μας. Καί αὐτούς, πού ἀπομονώνουν τόν οὐρανό καί τίς βαθειά στερεωμένες λαχτάρεις τῆς ψυχῆς καί ἀπλώνουν σημαία ἀγώνα, μέ ἐνδείξεις τήν ὕλη καί τήν εὐμάρεια. Τήν πρόθεσή τους καί τήν ἀπόφασή τους, νά κάνουν δικό τους θησαύρισμα τά πολλαπλά δωρήματα τῆς σύγχρονης τεχνολογίας καί τίς ἀπολαύσεις τῆς ἄκρατης ὑλοκρατίας. Θά ζητήσω ἀπό ὅλους σας νά γυρίσετε τά φύλλα τῆς ἱστορίας στά ὁράματα τῶν ἀρχαίων προγόνων μας. Στίς ἐκτιμήσεις τους καί στίς ἀναζητήσεις τους. Θά ἀνακαλύψετε, πώς βρίσκουν τή δύναμη νά θεμελιώνουν ἄλλες ἀρχές. Μέ βασική ἀντιδιαστολή καί διαφορετικό νοηματισμό τῶν ὄρων «καλοῦ» καί «ὡραίου».

Εμεῖς, μέ τήν ἐννοιολογική πενία μας, μέ τήν αὐτομόλνησή μας στίς δομές, στά ὁράματα καί στήν ἐξαλλοσύνη τῆς ἄκρατης μοντέρνας ὑλοφροσύνης καί τῆς τρελλῆς εὐμάρειας, δέν ἔχουμε τήν ἱκανότητα καί τήν εὐχέρεια-οὔτε καί τό χρόνο-νά ψάξουμε τήν ἱστορία. Τούς πνευματικούς προβληματισμούς τῶν προγόνων μας. Καί τήν ἐννοιολογική ἀπόχρωση τῶν ὄρων, πού ἐπιστράτευαν γιά νά προσδιορίσουν τίς πεποιθήσεις τους καί τίς ἀναζητήσεις τους. Οἱ σύγχρονοι, ὅταν συναντᾶμε τίς δυό αὐτές λέξεις, τίς ταυτίζουμε. Θεωροῦμε, ὅτι ἐπισημαίνουν-ἴσως σέ διάταξη ἔμφασης-τήν ἐξωτερική ὁμορφιά. Καλός καί ὡραῖος, εἶναι-γιά μᾶς-ἐκεῖνος, πού ἔχει προικιστεῖ ἀπό τή φύση ἢ ἀπό τή γονική κληρονομικότητα, μέ τά προσόντα τῆς ὁμορφιάς καί μέ τήν ἱκανότητα νά σαγηνεύει τό στενό ἢ τό εὐρύ περιβάλλον του. Γιά νά χρησι-

μποποιήσουμε τό σημερινό γλωσσάριο, εἶναι αὐτός, πού ἀνταποκρίνεται στίς προδιαγραφές τοῦ μοντερνισμοῦ, αὐτός πού ἀποτελεῖ ἐκτύπωμα καί ὑπόδειγμα τοῦ τιτλοφορούμενου «ἀπελευθερωμένου»(!) ἀτόμου, τοῦ ὑποκειμένου, ὅμως, ἀδιαμαρτύρητα, στόν καταναλωτισμό καί στρατευμένου στή συνθηματολογία τῆς ἀθεΐας.

Αγαπητοί μου φίλοι, οἱ πρόγονοί μας, εὐαίσθητοι στίς ἀνθρωπολογικές ἀναζητήσεις τους καί προσεκτικοί στίς διατυπώσεις τους, σηματοδοτοῦσαν μέ ἄλλο νόημα τή λέξη «ῥαῖος» καί μέ ἄλλο τή λέξη «καλός». Ὁραιότητα ἦταν ἡ ἐξωτερική ὁμορφιά. Ἡ ἀρμονία καί ἡ λάμψη, πού ἐντυπωσίαζαν καί ἐπιβάλλονταν, ὅπως ἐντυπωσιάζει καί διεγείρει τό ἄνθος τοῦ ἀγροῦ ἢ τά γαληνεμένα νερά μιᾶς πεντακάθαρης λίμνης. Κállος, γιά τόν ἀρχαῖο Ἑλληνα, ἦταν ἡ καλλιέργεια τῆς ψυχῆς. Ἡ ποιότητα του ἦθους. Ἡ ἀρετή καί ἡ εὐγένεια. Ἡ ἀνδρεία καί ἡ μετριοφροσύνη. Τό πολυποίκιλο θησαύρισμα «τοῦ ἔσω ἀνθρώπου», πού ἀντινακλοῦσε στό βλέμμα καί στό λόγο, στά ὁράματα καί στίς συμπεριφορές καί τόν ἔκανε σεβάσμιο καί ἀγαπητό στό στενό καί στό εὐρύ περιβάλλον του.

Η διάκριση αὐτή ἔχει λησμονηθεῖ σήμερα. Τήν ξεχάσαμε ἢ τή θάψαμε ἐμεῖς, οἱ ἀπόγονοί τους, πού κρατᾶμε καί περιφέρουμε τόν πλαστό τίτλο τῆς διαδοχῆς καί ἔχουμε ἀποκηρύξει τήν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς τους καί τίς διακριτικές ἀποτιμήσεις, πού ἔκαναν στά ὁράματα καί στά ἀθλήματα τοῦ βίου.

Γιά τό σύγχρονο ἄνθρωπο «καλό» καί «ῥαῖο» εἶναι τό ἐμπόρευμα, πού ἔρχεται ἀπό τό ντόπιο ἢ τό διεθνοποιημένο οἶκο τοῦ μοντερνισμοῦ. Πού ἔχει κρυφή ταυτότητα, μυστικό κώδικα ἐπιδιώξεων καί πλαστή διαφήμιση. «Καλό» καί συναρπαστικό εἶναι τό ἰδεολόγημα τῆς «δῆθεν» ἀπελευθέρωσης καί τοῦ «δῆθεν» ἀπεριόριστου σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων του. Ἡ ἀσυνδοσία τοῦ καταναλωτισμοῦ. Καί ἡ αὐτοπαράδοση στίς ἀτέλειωτες καί ἀκόρεστες ἀπαιτήσεις τῆς «σάρκας». Ἀπό κεῖ καί πέρα δέν ὑπάρχει τίποτα. «Φάγωμεν καί πῶμεν, αὔριον γάρ ἀποθνήσκομεν» (Α΄ Κορινθ. ιε΄ 32). Αὐτή ἡ θεώρηση καί αὐτή ἡ πρακτική, στήν τελευταία τους ἔκβαση, θολώνουν τήν ψυχή, πνίγουν τά ὁράματα καί ἐμπλέκουν τήν ὑπαρξη στό δίχτυ τῆς πεζότητας καί τῆς κατάθλιψης.

Στούς συνιεράρχες μου...

(β)

Οί διακριτοί ρόλοι.

Ἀγαπητοί συνιεράρχες...

Θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἀνοίξω καί νά ἀποθέσω μπροστά σας, τόν ἐπόμενο φάκελλο, πού συγκεντρώνει καί διασώζει τά ἀποδεικτικά ντοκουμέντα μιᾶς ἄλλης, ἐξ ἴσου σοβαρῆς, ἐκκρεμότητος.

Σλόγκαν τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, πού λανσάρεται τόσο ἀπό τήν Κρατική ἐξουσία, ὅσο καί ἀπό τήν ἐπισκοπική ὁμήγυρη, εἶναι οἱ «διακριτοί ρόλοι». Διατυπώνεται μέ περισσὴ αὐτοπεποίθηση. Καί μέ φανερὴ τήν πρόθεση νά σαλπίσει πρὸς κάθε κατεύθυνση καί νά πείσει, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ὑποταγῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴν κρατικὴ δυναστεία ἔχει πιά παρέλθει. Οἱ δύο ἡγετικές ἀρμοδιότητες δέν συμπλέκονται. Δέν ὑπείσρχεται ἡ μιὰ στὴ δικαιοδοσία καί στὴν ὑπευθυνότητα τῆς ἄλλης. Δέν ἐπικαλύπει ἡ μιὰ «ἐξουσία», μέ τό βάρος τῆς κοινωνικῆς ἢ τῆς ἱστορικῆς καταξίωσής της, τοὺς σχεδιασμούς καί

τίς πρωτοβουλίες τῆς ἄλλης. Συμβιώνουν, μέσα στὸν ἴδιο χῶρο. Ἀπευθύνονται στὴν ἴδια λαϊκὴ μάζα. Ἀλλὰ χωρὶς νά παραβιάζουν τὴ συνοριακὴ γραμμὴ τῆς εὐθύνης τους καί χωρὶς νά καταστρατηγοῦν τὴν καθολικὰ παραδεκτὴ ἀρχὴ τῆς «ἐλευθερίας».

Αὐτό, συνοδευμένο μέ τὴν πρόχειρη καί ἀτεκμηρίωτη ἐρμηνεία, μέ τὴν ὁποία εἰσάγεται σέ δημοσιογραφικὴ χρῆση, προκαλεῖ τὴν ἐντύπωση, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει, ὀριστικὰ καί ἀμετάκλητα, ἀπαγκιστρωθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπικυριαρχία καί ἀπὸ τίς καταλυτικὲς παρεμβάσεις τῆς πολιτικῆς ἢ τῆς κομματικῆς σκοπιμότητος. Ὅτι ἄσκει ἐλεύθερα τὴ Συνοδική, χαρισματικὴ ἐπεξεργασία τῶν προβλημάτων τῆς ἐπικαιρότητας. Καί ὅτι διαμορφώνει, χωρὶς παρεμβάσεις ἢ πιέσεις, τὰ ποιμαντικὰ Της προγράμματα.

Δέ θά παρεμβάλω ἐδῶ τὴν παράλληλη ἀμφισβήτηση τοῦ νοηματισμοῦ τῆς ρήτρας «διακριτοί ρόλοι», πού προβληματίζει παράγοντες καί τῆς

Κρατικής καί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας. Οὔτε θά ἀναλύσω τό μεγάλο αἷτημα τῶν καιρῶν, νά ἀνατραπεί-ἐκ βάθρου-τό «Καίσαροπατικό» σύστημα «τῆς Νόμῳ κρατοῦσης Πολιτείας», πού ἐπιβλήθηκε μετά τόν ἀπελευθερωτικό ἀγῶνα τοῦ 1821 καί ἰσχύει ἴσαμε σήμε-ρα. Οἱ συνθῆκες, πού ἄλλαξαν, οἱ καιροί, πού ὠρίμασαν, οἱ ἐλευθερίες, πού ὑπογραμμίστηκαν-ἔστω καί ἂν δέν κυριάρχησαν-ἔχουν φέρεи στήν ἐπικαιρότητα τήν ἀνάγκη τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τόν ἀσφυκτικό ἐναγκαλισμό τῆς Κρατικῆς ἐπικυριαρχίας. Καί αὐτός ὁ χωρισμός, ὅσο καί ἂν δέν τόν ἐπιθυμοῦν μερικοί, δέ θά ἀργήσει νά γίνει πραγματικότητα.

Γιά τήν ὥρα, θά μείνω στό ὑποκείμενο σχῆμα τῶν «διακριτῶν ρόλων», πού ἀναμασιέται ἀπό τά μεγάφωνα τῶν δυό ἐξουσιαστικῶν ἐπάλξεων. Ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ὡς ἐπίτευγμα. Καί ἀπό τήν κρατική ὡς εὐγενική ὑποχώρηση. Ὡς καθιέρωση κάποιας χαλάρωσης τῆς κρατικῆς κηδεμονίας καί κάποιας αὐτοδυναμίας στήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου.

Καί θά θέσω μπροστά σας, ὡς ἀπορία καί ὡς πρόβλημα, τοῦτο τό ἐρώτημα: Σεῖς, ἡ Συνοδική ὁμήγουρη, οἱ ἀποδέκτες καί διαχειριστές τοῦ Ἀποστολικοῦ χαρίσματος, τί ἐννοεῖτε, ὅταν ἀναφέρεστε στοὺς «διακριτοὺς ρόλους»; Καί γιά νά ἐξειδικεύσω, ἀκόμα περισσότερο, τό ἐρώτημά μου: Ὅταν προβάλλετε, μέ αὐτοπεποίθηση καί μέ τόν ἄερα τοῦ θριαμβευτή, αὐτό τό «προοδευτικό σας ἀπόκτημα», πῶς σχηματοποιεῖτε μέσα σας τήν ἀποστολή σας καί τήν εὐθύνη σας; Πῶς προσδιορίζετε στή συνείδησή σας καί στό ποίμνιό σας τό δικό σας «διακριτό ρόλο», τό στόχο σας καί τό μόχθο σας

μέσα στή σύγχρονη, πολυδιάστατη, ἑλληνική κοινωνία; Πῶς ὁ καθένας σας φαντάζεται, πῶς ὁραματίζεται καί πῶς πραγματώνει τό «ρόλο» τοῦ ποιμένα, στά ὅρια τῆς μητροπολιτικῆς του περιφέρειας. Καί πῶς ἀνταποκρίνεται στίς βαρεῖς Συνοδικές εὐθύνες, πού ἔχουν ὀρίζοντα τήν ἑκταση ὁλόκληρης τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας καί ὁραματῇ διασύνδεση τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας μέ τίς ἀδελφές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καί μέ ὁλόκληρη τή διψασμένη, πνευματικά, οἰκουμένη;

Ἰσαμε τώρα ὑψώνετε τή σημαία τοῦ «διακριτοῦ ρόλου», δίχως νά τή φωτίζετε καί δίχως νά σηματοδοτεῖτε τό ἀνοιγμα τῶν δικαιοδοσιῶν σας.

Ἄραγε, βάζοντας τά σημάδια τῶν «διακριτῶν ρόλων», ὑπονοεῖτε, μόνο, δυό κλειστές, ἀμπαρωμένες πόρτες, πού ἐμποδίζουν τή μείξη καί τήν ἐμπλοκή δυό ἐτερόκλητων γραφειοκρατικῶν σχηματισμῶν; Φαντάζεστε, δυό ἀποστασιοποιημένες ἐξουσίες, πού γράφουν χαρτιά, διαμορφώνουν προγράμματα, στέλνουν διαταγές, εἰσπράττουν εἰσφορές, ἀλλά δέν συναντῶνται καί δέν παρεμβαίνει ἡ μιά στίς ἀρμοδιότητες τῆς ἄλλης;

Ἄν ἐννοεῖτε μόνο αὐτό, αὐτόματα, ἀποδεικνύετε, ὅτι ἔχετε ἀπολέσει τήν ἀτίμητη κληροδοσία τῆς Ὁρθόδοξης ἐμπειρίας.

Ἄν δέν ἐννοεῖτε αὐτό, ἀλλά ἐμμένετε στήν ἀποστολικότητα τοῦ «ρόλου» σας καί στήν Πατερική ποιότητα τῆς ἐπιφορτισμένης σέ σᾶς εὐθύνης, τότε προσδιορίστε τό στίγμα τοῦ ἐπισκοπικοῦ-ποιμαντικοῦ σας «ρόλου» μέ πληρότητα, μέ ἐντιμότητα, μέ σαφήνεια καί μέ συνδετική ἀναφορά στή μακρά ἡμέρα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας.

Μιλείστε στο πλήρωμα, πού βιώνει, μαζί σας, τήν Εύχαριστιακή έμπειρία, αλλά και στίς λαϊκές μάζες, πού διαμορφώνουν τόν όρίζοντα τών όραμάτων τους και τών αγώνων τους μέσα στο πνιγηρό κλίμα τής άθείας, τί έννοείτε, όταν στηρίζετε και ύποστηρίζετε τό σχήμα «τών διακριτών ρόλων». Παρουσιάστε, σέ όλη τήν εύρύτητά του και σέ όλο τό βάθος του τό λειτουργημα, πού σās έμπιστευθήκε ο Κύριος. Τήν έντολή, πού σās ανάθεσε. Τό θησαύρισμα, πού έβαλε στά χέρια σας, γιά νά τό διαβιβάσετε στίς προβληματισμένες ύπάρξεις. Στην πιστή Του ποίμνη. Και στά πλανεμένα πρόβατα. Γιά νά τό ζήσουν και νά τό άπολαύσουν, ως προσωπική τους έμπειρία, Νά τό βιώσουν, νά τό χαρούν, νά γίνει φως στην πορεία τους και πλήρωμα τής ψυχής τους.

Ύπογραμμίζω μέ έμφαση τήν ανάγκη άποσαφηνισμού του «διακριτού ρόλου» τής Όρθόδοξης Έκκλησίας στη σύγχρονη κοινωνική πάλη και διαπάλη και, κατ' έπέκταση, τό «διακριτό ρόλο» τής Συνοδικής όμήγυρης, γιατί μέ διακατέχει ο φόβος, ότι συμπεριφορές λαθεμένες, δικές μας και συμβάντα άπρόσμενα και ασύμβατα μέ τή θησαυρισμένη Πατερική μας Παράδοση άπλωσαν γύρω μας και πάνω μας τή σκοτεινιά τής νοθείας και στίς καρδιές τών αδελφών μας έσταξαν τό δηλητήριο τής πικρίας.

Τά άρνητικά συμπτώματα.

Καταχωρίζω, έπιγραμματικά, κάποια, άρνητικά, φαινόμενα, πού περι-

θωριοποίησαν ή και άπάλειψαν τόν χαρισματικό, έπισκοπικό «ρόλο» στη διαμόρφωση τής σύγχρονης ζωής και τήν άγαπητική προσφορά του καθενός Έπισκόπου στην καθημιά ύπαρξη.

1) Στρατιά οί Μητροπολίτες και οί βοηθοί τους Έπίσκοποι, πού δηλώνουν τήν παρουσία τους σέ όλόκληρη τή Χώρα. Ποιά, όμως, είναι ή πνοή τους; Ποιό τό στίγμα και ποιά ή σφραγίδα τής πολύμοχθης Συνοδικής ένασχόλησής τους μέ τά άγκαθερά προβλήματα τής επικαιρότητας, μέ τό μηδενισμό τών όραμάτων και μέ τήν πνιγμονή του άγχους; Και ποιά ή πατρική τους φροντίδα στο χώρο τής προσωπικής τους ευθύνης; Ποιές οί θυσίες τους; Ποιό τό δάκρυ τής αγάπης τους;

Τά μέσα τής ενημέρωσης δέν άμελούν νά γνωστοποιούν τίς Συνοδικές ή τίς Μητροπολιτικές δραστηριότητες. Άλλωστε και ο καθένας από τούς σημερινούς Μητροπολίτες δέν θεωρεϊ τόν έαυτό του ύπόχρεω νά καλύψει, διακριτικά, τό έργο του στο «μάκτρο» τής σιωπής, γιά νά τό άποθέσει, ταπεινά, στά πόδια του σταυρωμένου Άρχιποίμενα Ίησου. Μέ θάρρος αυτόπροβάλλονται όλοι στά παράθυρα τής δημοσιότητας. Και μέ περισσό ζήλο ίστορούν τή δράση τους.

Τό περίεργο και προβληματικό είναι, ότι καμμιά από τίς ανακοινώσεις δέν έρμηνεύει και δέν άποσαφηνίζει τό «διακριτό ρόλο» τών Έπισκόπων και τών Συλλογικών Όργάνων, πού είναι ή Σύνοδος τής Ίεραρχίας και ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

Ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος, κάθε φορά, πού συνεδριάζει, εκδίδει ένα δελτίο πληροφόρησης. Άμα τό στίψετε, δέν βγάξετε είδηση. Οί πληροφορίες έξαν-

τλούνται στο ότι «υπογράφηκαν τὰ πρακτικά» τῆς προηγούμενης συνεδρίας, ὅτι ἀκούστηκαν κάποιοι ἀπό τούς Συνοδικούς, πού ἔκαναν ἀνακοινώσεις, ὅτι ὀρίστηκαν κάποιοι ἐκπρόσωποι σέ διάφορα συνέδρια ἢ σέ γιορταστικές εὐκαιρίες καί ὅτι μελετήθηκαν ὑπηρεσιακά θέματα. Καμμιά κατάθεση ποιμαντικῆς ἀγωνίας. Καμμιά μεταφορά, στή «νωχέλεια» καί στήν «ἀπάθεια» τοῦ κλειστοῦ Συνοδικοῦ Χώρου, τῶν κραυγῶν ἀπόγνωσης τοῦ ἔξω χώρου. Καμμιά ἀνησυχία γιά τόν ἐξουθενωτικό ἐγκλεισμό τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί ἰδιαίτερα τοῦ νέου, στήν ἀσφυκτική μοναξιά τῆς ἀθεΐας καί στά πλέγματα τῆς πολυπρόσωπης διαφθορᾶς.

Καί ἡ μεγάλη Σύνοδος, στήν ὁποία μετέχουν ὅλοι οἱ Ἱεράρχες; Συνῆλθε τόν περασμένο Ὀκτώβριο. Σέ καιρό, πού ἡ οἰκονομική κρίση ἔσφιγγε τὰ λουριά καί προμηνοῦσε τήν ἀνεργία καί τήν πείνα, ἀσχολήθηκε μέ τήν κατανομή τῶν «κονδυλίων» τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπιχορηγήσεων στίς Μητροπόλεις-δίχως νά δηλωθεῖ τό συγκεκριμένο ἀναπτυξιακό ἔργο-καί μέ τό ξεχαρβάλωμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν. Τίποτα περισσότερο. Τίποτα, πού νά ἔχει σχέση μέ τούς γενικότερους, αἱματηρούς προβληματισμούς καί ἀναφορά στά ἐρωτηματικά καί στούς στεναγμούς τοῦ ποιμνίου.

Ἄν κάποιος βρεῖ τό κουράγιο, νά ἀσχοληθεῖ καί μέ τούς ἀπολογισμούς ἔργου τῶν Μητροπόλεων, θά προσκόψει σέ πανηγύρια, σέ ἐπιδείξεις χλιδῆς καί σέ ἀπανωτές φωτογραφήσεις τοῦ Μητροπολίτη ἢ τῶν Μητροπολιτῶν, πού συνεορτάζουν καί συνευωχοῦνται μαζί του. Κάτι ἀντίστοιχο-ἴσως πιο ἄκομφο καί πιο προκλητικό-μέ αὐ-

τό, πού κάνουν οἱ πολιτευόμενοι συμπολίτες μας, πού ὠραιοποιοῦν τό προφίλ τους, γιά νά ἐλκύσουν τήν ψήφο μας.

Ὅλα αὐτά, ἀδελφοί μου, δέν εἶναι ἀνάλυση καί γνωστοποίηση τοῦ «διακριτοῦ ρόλου» μας.

2) Χωρίς νά κρυβόμαστε πίσω ἀπό τό δάχτυλό μας καί χωρίς νά μεταφορτώνουμε τίς εὐθύνες μας σέ ξένους ὧμους, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά παραδεχτοῦμε καί νά ὁμολογήσουμε, ὅτι τή στρέβλωση καί τήν ἀπαξίωση τοῦ ποιμαντικοῦ μας «ρόλου», τοῦ μεγάλου χαρίσματος, πού μᾶς ἐμπιστεύτηκε ἡ θεϊκή Ἀγάπη, τήν ἀποτολμήσαμε μεῖς οἱ ἴδιοι, μέ τήν ἀλόγιστη καί τραγική μας ἐκκοσμίκευση, μέ τήν προδοσία τῆς πιστότητας στούς ὅρκους μας καί μέ τὰ ἀπανωτά σκάνδαλα, πού ἐπιτρέψαμε νά καταπληγώσουν ὁλόκληρο τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μή λησμονεῖτε καί μή παραγράφετε τή ζοφερότητα τοῦ κλίματος, πού κυριάρχησε καί ἐξακολουθεῖ νά κυριαρχεῖ καί νά πνίγει τίς ἀναπνοές τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ ποιμνίου. Οἱ ἀγγελιαφόροι τῶν εἰδήσεων καί οἱ σχολιαστές τῆς ἐπικαιρότητας δέ σταμάτησαν νά ἀνασκαλεύουν-σέ κάθε στιγμή-τούς πνιγηρούς ἐκκλησιαστικούς ἠθικούς βόθρους καί νά μεθοδεύουν τή διαρροή τῆς ἀφόρητης δυσσομίας στήν πολλαπλά φορτισμένη ἀτμόσφαιρα.

Μέσα σ' αὐτή τή διευρυμένη μόλυνση, μέσα σ' αὐτόν τόν σκοτεινιασμένο οὐρανό, πῶς νά μιλήσει ὁ καθένας ἀπό σᾶς γιά τό «διακριτό» καί «διακεκριμέ-

νο» ρόλο τῶν «χαρισματοῦχων» λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας; Ὁ κάθε σοβαρός λόγος σας-ἂν τὸν τολμήσετε-θὰ πέσει στὸ κενό ἢ θὰ γίνει αἴτιο στὸν ἀναμνησκασμὸ τῆς χλεύης. Μόλις τολμήσετε νὰ ἀνοίξετε μπροστά τους τὰ ἱερά κείμενα τῆς Καινῆς μας Διαθήκης, πού ἐπισημαίνουν τὸ «διακριτό» βάρος καὶ τὴ θυσιαστικὴ εὐθύνη τοῦ διακονήματός μας ἢ μόλις γυρίσετε ἀνάστροφα τὰ φύλλα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας καὶ ἀφήσετε τὸ δάχτυλό σας νὰ κεντράρει τὴν προσοχή-τὴ δική σας καὶ τῶν συνομιλητῶν σας-στὶς φυσιογνωμίες τῶν ἁγίων Πατέρων μας, τὸ κύμα τῆς ἀντίδρασης καὶ τῆς ὀργῆς θὰ μετακινήσει τὴν προσοχή σας καὶ τὸ λόγο σας στὶς ἀπαίσιες χωματερές τῶν σύγχρονων ἐκκλησιαστικῶν σκανδάλων.

3) Δέν πρέπει νὰ ἀποσιωπηθεῖ καὶ ὁ τρίτος παράγοντας, πού θολώνει καὶ ἀλλοτριώνει τὸν Ἀγιοπνευματικὸ «ρόλο» τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὁ κουρδισμένος μηχανισμὸς τῆς ἀθεΐας, πού ἐκμεταλλεύεται τὴν κάθε ἐκτροπή, τὴν κάθε διασύνδεση μέ τὰ κλίμακία τῆς διαφθορᾶς, τὴν κάθε ἀστοχία καὶ τὴν κάθε προκλητικὴ ἐπικάλυψη τῶν σκανδάλων καὶ τῶν σκανδαλοποιῶν, γιὰ νὰ πυροδοτήσει τὸ δημοσιογραφικὸ διασυρμό καὶ νὰ ξεσηκώσει τίς ἀποστασιοποιημένες λαϊκές μάζες σέ ἀντιπαλότητα καὶ τὰ πιστὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας σέ στεγανὴ ἀπομόνωση.

Τὰ ποικίλα ἀθεϊστικὰ ρεύματα, τὰ αὐτοκαλούμενα προοδευτικὰ ἢ τὰ κινούμενα ἀπὸ τίς πολιτικές συσπειρώσεις, θεωροῦν πολὺτιμη εὐκαιρία τὴν

ἀποκάλυψη ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ σκανδάλου καὶ τὸ ἐκμεταλλεύονται, ὅσο τὸ δυνατό περισσότερο. Διογκώνουν καὶ διευρύνουν τίς ἐνοχές. Καὶ κηρύσσουν, ὡς μόνο ἄνοιγμα λυτρωτικοῦ δρόμου, τὴ φυγὴ ἀπὸ τὴν Εὐχαριστιακὴ παρεμβολή καὶ τὴν προσχώρηση στὴν ἀθεία.

Δέ θὰ κάνω παρένθεση, γιὰ νὰ φρενάρω τὴ μανία τῶν ἀθέων. Γιατί δέν εἶναι αὐτὴ ἡ σκοπιμότητα καὶ ἡ προοπτικὴ τοῦ παρόντος κειμένου μου. Θὰ μιλήσω, ὅμως, μέ θάρρος σέ σᾶς, τοὺς ἀδελφούς μου καὶ συλλειτουργούς μου, ὅχι γιὰ νὰ διαμαρτυρηθῶ, ἀλλὰ γιὰ νὰ μετᾶσχω στὴν κοινὴ ἔκφραση τῆς μετάνοιας καὶ στὴν κοινὴ κατάθεση τῆς ὁδύνης. Γιὰ νὰ σκύψω μαζί σας καὶ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἐμεῖς, πού κληθήκαμε νὰ μεταφέρουμε στὴν Εὐχαριστιακὴ μας κοινότητα, στὴ συναγμένη Ἐκκλησία, τὴ «συγγνώμη» τοῦ Σταυροῦ καὶ τὴν «Καινὴ κτίση» τῆς Πεντηκοστῆς, αὐτομολοῦμε καθημερινὰ στὸ σκοτάδι τῆς ἀλλοτρίωσης καὶ γινόμαστε προμηθευτές σκανδάλων στοὺς πυροδοτικούς μηχανισμούς τῶν δηλωμένων ἐχθρῶν «τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ» (Φιλιπ. γ' 18).

Κατάθεση τῆς ταυτότητας.

Τὰ τρία στοιχεῖα, πού προανέφερα-πιστεύω, ὅτι τὸ διαπιστώνετε καὶ μόνοι σας-κάνουν ἰδιαίτερα δύσκολη τὴν ἔξοδό σας ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση. Τὴν προβολή σας «στὴν Ἐκκλησία τοῦ Δήμου». Στὴν ἀνοιχτὴ σύναξη πιστῶν καὶ ἀπίστων. Τῶν ἀνθρώπων, πού σᾶς ἀποδέχονται ἢ ἀπλῶς σᾶς ἀνέχονται. Καὶ τῶν ἀνθρώπων, πού σᾶς ἀμφισβη-

τοῦν ἢ καί λυσσωδῶς σᾶς ἀντιμάχονται.

Εἶναι δύσκολος καί προβληματικός· καί ἴσως τυπώνεται μέσα σας ὡς ἀναποτελεσματικός· ὁ διάλογός σας μέ τήν πολυσύνθετη, «προκατελιημμένη» καί «προενταγμένη» λαοθάλασσα. Καί, δέν ἀποκλείεται, ὁ λογισμός, ὅτι ἡ δοκιμή σας, μπορεῖ νά προσκρούσει στά κύματα τῆς ἀντιπαλότητας, νά ἀναστέλλει κάθε πρωτοβουλία σας, γιά προβολή καί κατάθεση τῆς χαρισματικῆς ταυτότητάς σας.

Δύσκολη ἡ πρόσβασή σας στή διαλεκτική καί στήν καρδιά τοῦ λαοῦ, ἄν τήν ἀποτολμήσετε μέ τή νοοτροπία καί τήν ἔπαρση τοῦ κατοχυρωμένου καί καταξιωμένου ἡγέτη. Γόνιμη καί θετική, ἄν πορευθῆτε μέ τό δάκρυ τῆς μετάνοιας. Στό Ἱερό Θυσιαστήριο, πού συναντιέται ἡ ἀπειρή Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέ τή δική μας, ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ἁμαρτωλότητα, πού ἤχεῖ ὁ λόγος τοῦ Λόγου «*Πάτερ ἄφες αὐτοῖς*» (Λουκ. κγ' 34), σέ συνάρτηση μέ τή δική μας, πηγαία ὁμολογία «*Πάτερ ἡμάρτον εἰς τόν οὐρανόν καί ἐνώπιόν σου*» (Λουκ. ιε' 21), συντελοῦν στή μεταποίηση καί ἀνακαίνιση τῶν πάντων. «*Τά κάτω τοῖς ἄνω συνεορτάζει*». Ἡ «*παλαιά ζύμη*» καθαίρεται. Ὅλα γίνονται «*καινά*» (Β' Κορινθ. ε' 17). Μπαίνει κατά μέρος, «*κατά τήν προτέραν ἀναστροφήν*» ὁ παλαιός ἄνθρωπος, ὁ φθειρόμενος «*κατά τάς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης*» (Ἐφεσ. δ' 22). Καί ἀνανεώνεται τό πνεῦμα. Ὁ νοῦς καί ἡ θέληση. Ἡ ποιότητα τῆς ζωῆς. Ὁ ὀρίζοντας τῶν στόχων. Καί ὁ νοηματισμός τῶν ἀγώνων.

Αὐτονόητο, ὅτι ὅλοι μας, ὅσοι σηκώνουμε τό βάρος τοῦ ἀξιώματος τῆς ἀρχιερωσύνης σέ τοῦτο τό προβληματικό κομμάτι τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς,

πρίν διαμαρτυρηθοῦμε γιά τίς αἰχμές, πού τοξεύουν ἐναντίον μας οἱ ἀθυρόστομοι, πρίν προβάλουμε στήν κοσμική, καταπιεστική, ἐξουσία τό αἷτημα σεβασμοῦ τοῦ «διακριτοῦ ρόλου» μας, πρέπει νά σκύψουμε καί νά ὁμολογήσουμε ταπεινά, ὅτι, ἴσαμε τούτη τήν ὥρα. τό «ρόλο» μας αὐτό δέν τόν ἀνακαλύψαμε, σ' ὅλο του τό μεγαλεῖο καί δέν τόν βιώσαμε. Ἀντίθετα, τόν ἐπικαλύψαμε μέ τίς παραποιήσεις μας καί μέ τίς ντροπές μας. Μέ τή φαρισαϊκή ἔπαρσή μας καί μέ τήν ἀποχαυνωτική σαρκολατρεία μας.

Ἐκκοσμικεύσαμε τίς «παραστάσεις» μας καί τίς τελετουργίες μας. Ἀλλά δέ λειτουργήσαμε καί δέν ὑπηρετήσαμε, μέ ἀποστολικό δέος, τό Μυστήριό τῆς Σάρκωσης τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί τή χαρισματική ὁλοκληρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος.

Στηθήκαμε στούς θρόνους, ὡς ἀπολιθώματα τῆς αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητας. Ἀλλά δέν προσφερθήκαμε, ὁλόψυχα, στή διακονία τῆς ἀγάπης καί στήν περιπέτεια τῆς ἀναζήτησης καί τῆς ἀνεύρεσης τοῦ «ἀπολωλότης προβάτου».

Θά σᾶς κάνω τήν πρότασή μου, ἔστω καί ἄν ὑποβόσκει τό ἐνδεχόμενο νά τήν ἀπορρίψετε, πρίν τή δουλέψετε στό μυαλό σας καί πρίν μετρήσετε τίς θετικές ἢ τίς ἀρνητικές διαστάσεις της.

Βάλετε πρόγραμμα, στίς ἐτήσιες διασκέψεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καί σέ μιά σειρά διασκέψεων τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου νά μελετηθεῖ καί νά ἀποσαφηνιστεῖ ὁ «διακριτός, ἐπισκοπικός ρόλος», μέ βάση καί μέ ἀναφορά ὅχι στό σύγχρονο Πολιτειακό ἢ Πολιτικό σύστημα ἐξουσίας, ἀλλά στίς Καινοδιαθηκικές προδιαγραφές καί στήν πλούσια παράδοση, πού μᾶς

κληροδότησαν οἱ ἅγιοι Πατέρες μας.

Ἀνοίξτε μέ σεβασμό καί ἀγάπη τήν Καινή μας Διαθήκη. Τό λόγο καί τήν πράξη τοῦ Κυρίου μας. Καί τίς ὑποθήκες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μας. Τίς ἐντολές καί τά ὑποδείγματα, πού ἄφησαν πίσω τους, ὡς ὁδηγούς σέ μᾶς τούς μακρινούς διαδόχους τους. Μελετήσετε τά κείμενα τῶν ἁγίων Πατέρων μας, πού ἀναδύουν ἄρωμα ἀγιότητος καί εὐρηματικότητα στήν ἄσκηση τοῦ ποιμαντικοῦ λειτουργήματός τους. Ἀναδιφῆσετε, ψάξετε καί τήν ἱστορία. Προσεκτικά καί ἐντατικά. Καί, παράλληλα, κάνετε, τήν ἀπαραίτητη, ἐντιμη ἀντιπαράθεση καί τήν ἐπαλήθευση τῆς συνέχειας ἢ τῆς διακοπῆς τῆς συνέχειας, τοῦ «χθές» μέ τό «σήμερα». Θέσετε στόν ἑαυτό σας τό ἐρώτημα-ὡς κατενώπιον Θεοῦ-ἂν ἡ βιοτή σας καί τό ἔργο σας εἶναι πράγματι «ἀποστολικά», λιτάνευση τῶν ἀποστολικῶν ἐμπειριῶν καί διδαχῶν στό σύγχρονο, ταραγμένο, ἀνθρώπινο πλήρωμα.

Αὐτό τό ἔργο μήν τό θεωρήσετε εὐκολο. Θά χρειαστεῖ νά σπάσετε τό σκληρυμένο κέλυφος τῆς ἐξουσιαστικῆς νοοτροπίας σας. Νά βάλετε μέτανοια, γνήσιας αὐτοκριτικῆς καί αὐτομεμψίας, μπροστά στόν σταυρωμένο Ἀρχιερέα Ἰησοῦ καί μπροστά στό λαό Του. Καί νά μοχθήσετε πολύ καί σέ βάθος χρόνου, καθηλωμένοι στή Συνοδική μελέτη καί στό Συνοδικό διάλογο. Ἡ ἐργώδης αὐτή ἀπασχόληση θά σᾶς ὑποχρεώσει καί θά σᾶς ὑποδείξει νά μετακινηθεῖτε ἀπό τά τυποποιημένα προγράμματα τῆς διακίνησης τοῦ δεσποτικοῦ ἄρματος ἀπό πόλη σέ πόλη καί ἀπό χωριό σέ χωριό, πού-γιά τήν ὥρα-ἀποτελεῖ τό α καί τό ω τῆς ποιμαντικῆς σας φροντίδας. Θά σᾶς χειραγωγήσει, βῆμα πρὸς βῆμα, στά ἀνοι-

χτά πεδία τοῦ γνήσιου καί παραγωγικοῦ ποιμαντικοῦ μόχθου, στά χνάρια τῆς Ἀποστολικῆς καί τῆς Πατερικῆς ποιμαντικῆς. Ὅχι μόνο, γιά νά χαρεῖτε καί νά ἀντιγράψετε, στά πεταχτά, κάποια στοιχεῖα, ἀλλά καί γιά νά προσμετρήσετε-σέ παράλληλη διερεύνηση-καί τίς ἀποκλίσεις, τίς φθορές καί τίς διαφθορές, πού ἀποδυναμώνουν καί ἀκυρώνουν τό σύγχρονο ποιμαντικό μόχθο ὅλων μας καί φέρνουν τήν ἐκκλησιαστική ἡγεσία, ἀπό τή λεωφόρο τῆς Ἀγιοπνευματικῆς ζωῆς, στό πεζοδρόμιο τῆς κοσμικῆς ἀνυποληψίας.

Ἀνανέωση τῆς ποιμαντικῆς.

Συμπληρώνω μέ μιά ἀπαραίτητη διευκρίνιση: Συλλειτουργοί μου καί συνοδίτες μου στίς πολυθόρυβες λεωφόρους τῆς σύγχρονης, ἀνάδελφης ἐγωκεντρικότητας, θυμίζοντάς σας τό κοινό μας χρέος, νά βυθιστοῦμε στίς βαθεῖς φλέβες τῶν ἀτίμητων θησαυρῶν τῆς σοφίας καί τῆς ἀγιότητος, στά μεταλλεῖα τῶν πηγῶν μας καί τῶν παραδόσεών μας, δέν ἐννοῶ-μέ κανένα τρόπο-νά ἀποσύρουμε, ὁλότελα, τό ἐνδιαφέρον μας καί τήν προσοχή μας, ἀπό αὐτό, πού ἐκτυλίσσεται πλάϊ μας καί γύρω μας. Ἡ τρέχουσα πραγματικότητα εἶναι ἡ καινούργια γεύση μας, ἀλλά καί ἡ ἀπρόσμενη ὁδύνη μας. Τό αἷμα, πού χύνεται, γιά νά στεργιώσει τήν κυριαρχία τῶν τυράννων ἢ τή βουλιμία τῶν κροίσων, εἶναι τό αἷμα τό δικό μας καί τῶν ἀδελφῶν μας. Ἡ μοναξιά καί ἡ κατάθλιψη, πού πνίγουν καί σαβανώνουν τά ὁράματα, τά δικά

μας και του ποιμνίου μας, είναι γεύση πικρή, πού απαγκιστρώνει την άλυσίδα της ελπίδας από την ούράνια πραγματικότητα, από την πίστη εις «τῶν ἐλπιζομένων τὴν ὑπόστασιν», εις τὸν «πραγμάτων ἔλεγχον οὐ βλεπομένων» (Ἐβρ. ια' 1).

Μέ ανανεωμένο ζῆλο, μέ ἐπίγνωση τῶν δυσκολιῶν καί μέ ἀκάματη διάθεση, μπορούμε νά ἐρευνήσουμε, διαπιστωτικά, ἀλλά καί ἀγαπητικά, τὰ σύγχρονα ρεύματα καί τίς σύγχρονες ἀγκυλώσεις, πού πλανοῦν τὴν ὑπαρξη καί φέρνουν στήν ἔσχατη σύγχυση τὸν ὁδίτη τοῦ αἰῶνα μας.

Καί μέ ὅλο αὐτό τὸν ὀπλισμό, μέ τὴν ὥριμη στάθμιση τῆς ἐπικαιρότητας καί μέ τὴ μετοχή στὴ χαρισματικὴ ἐμπειρία τῶν αἰώνων, θά καταφέρουμε νά ἀσκήσουμε φωτισμένη καί γόνιμη ποιμαντορία. Νά σταθοῦμε πλάϊ στὰ ἀδελφία μας, στὰ πιστὰ καί στὰ πλανεμένα ἀδελφία μας καί, βγάζοντας ἀπὸ μέσα μας τὸ στεναγμό τῆς συμπόνιας καί τὴ διδασχὴ τῆς ἀγάπης, νά τοὺς χειραγωγήσουμε στὴν ἐκκλησιαστικὴ Σύναξη τῆς ἀδελφωσύνης καί στὴν Εὐχαριστιακὴ Μυστικὴ Τράπεζα τῆς κοινω- νίας μέ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ προσφωνήσεις τοῦ ἀγαπημένου μας ἀποστόλου Παύλου, θά φτάσουν, τότε καί στὰ δικά μας χεῖλη καί θά γίνουν προσφωνήσεις Ἀποστολικές καί Πατερικές πρὸς τὰ μέλη τοῦ ποιμνίου μας καί προσδιορισμός σαφὴς καί πει- στικός τοῦ ποιμαντικοῦ μας «ρόλου».

«Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ... πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ρώμῃ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ. α' 1-2, 7).

«Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὀδύνω, ἄχρις οὐ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν» (Γαλ. δ' 19).

Γιὰ τὴν ὥρα, πιστεύω-πὼς θά τό ἀποδεχεῖτε καί θά τό ὁμολογήσετε-δέν εἶναι συμβατὰ ὁ βηματισμός μας καί οἱ δραστηριότητές μας μέ τὴν ποιότητα τῆς ἀποστολικῆς ποιμαντικῆς. Θά χρειαστεῖ νά καταθέσουμε τὸν ὀβολό τῆς μετάνοιας καί τὸν ἰδρώτα τῆς ἀσκή- σης, γιὰ νά ξαλαφρώσουμε τὴν ψυχὴ μας ἀπὸ τίς ἐνοχές, νά τὴ γεμίσουμε μέ τὴ Θεία Χάρη καί, μετὰ, νά ἐκφρα- στοῦμε μέ τὴν ἀποστολικὴ διαφάνεια καί νά διακονήσουμε μέ τὴν ἀποστολι- κὴ πληρότητα.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Ἐπιτίμιο Ἀκοινωνησίας

Πρὶν δύο χρόνια, στὶς 17-8-07, διαβάσαμε στὴν ἐφημερίδα «Ἐστία» ἓνα ἄρθρο τοῦ πρώην προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Β. Α. Κοκκίνου, πού ἐκτός τῶν ἄλλων, ἀναφέρεται στὴν ἀνάγκη ἄρσεως τοῦ ἐπιτιμίου ἀκοινωνησίας, τὸ ὁποῖο, ὡς γνωστόν, ἔχει ἐπιβληθεῖ σὲ τρεῖς Μητροπολίτες ἐδῶ καὶ 15 χρόνια. Κάποια τμήματα τοῦ ἁρθροῦ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

«Ἡ δοκιμασία (τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου) ἃς γίνεῖ ἀφορμὴ νὰ ἐπανεκτιμῆσῃ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀνάγκη ἐπιδείξεως ἀγάπης, συγκαταβάσεως, ἐπιεικειάς, αὐτοκριτικῆς, μετριοπαθείας καὶ σύμπνοιας, μὲ ἐνέργειες μεγαλόπνοες καὶ ἀρμόζουσες στοῦ λειτούργημα τῶν Ἱεραρχῶν. Καὶ πρώτη μεταξὺ τούτων θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἄρση τῶν ἐπιτιμίων τῆς ἀκοινωνησίας, πού εἶχε ἐπιβάλει ἡ αὐτὴ Ἱεραρχία, «διὰ βοῆς καὶ ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ» - κατὰ ἔκφραση μέλους της - σὲ τρεῖς

Μητροπολίτες, γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς μνήμης δύο τούτων, πού ἔχουν φύγει ἀπὸ τὴ ζωὴ, καὶ τὴν πλήρη δικαίωση τοῦ τρίτου καὶ μόνου ἐπιζώντος... Ἡ ἐπιείκεια ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη...».

Τὸ ἄρθρο ἀπέσπασε εὐμενὴ σχόλια ἀπὸ ἐκκλησιαστικά ἔντυπα. Χαιρετίζουμε καὶ ἐμεῖς τὸ ἄρθρο (ἔστω καὶ μὲ καθυστέρηση), ὡς μιὰ προσπάθεια ἀπὸ ἓνα ἔγκριτο λειτουργό τῆς Θέμιδος νὰ ἀνακινηθεῖ τὸ θέμα, πού ἐπὶ 33 χρόνια ταλανίζει σὰ γάγγραινα τὴν ἐλλαδικὴ Ἐκκλησία. Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ, ὁμως, νὰ προσθέσουμε κάποια δικά μας σχόλια.

Ὑπὸ ἐπιτίμιο ἀκοινωνησίας παρμένουν σήμερα ὄχι τρεῖς Μητροπολίτες, ἀλλὰ μόνον ἓνας, ὁ Ἀττικῆς κ. Νικόδημος. Στόν μακαριστό Λαρίσσης κυρό Θεολόγο τὸ ἐπιτίμιο ἦρθη μεταθανατίως, στόν δὲ ἐπίσης μακαριστό Θεσσαλιώτιδος κυρό Κωνσταντῖνο

ήρθη όταν βρισκόταν στην επιθανάτια κλίνη του, (...ίσως για να «διευκολυνθεί» ο Ύψιστος να τους δεχθεί κοινωνούς στο έπουράνιο θυσιαστήριο!...). Η άρση του επιτιμίου στους δύο γέροντες ήταν εξ ίσου τραγελαφική όσο και η επιβολή του. Πράγματι, εάν η επιβολή του επιτιμίου ήταν κανονική και έγκυρη, τότε δεν ήταν δυνατόν να άρθεί μέ δεδομένο ότι οι δύο μακαριστοί ούτε ζήτησαν την άρση του, ούτε άνεγνώρισαν την ισχύ του, ούτε ποτέ έδειξαν διάθεση «μετανοίας»(!), άφου δεν είχαν κάνει κανένα παραπτώμα. Εάν πάλι η Ίεραρχία έχει την έσωτερική πληροφορία ότι τό είχε επιβάλει, όχι άπλως «διά βοής και έλαφρά τή καρδιά», αλλά κακώς, σκόπιμα και χωρίς αίτία για να έκδιώξει τρεις Μητροπολίτες από τή διοίκηση τής Έκκλησίας, γνωρίζει ότι τό επιτίμιο ήταν ευθύς εξ άρχής άνύπαρκτο. Τότε η άρση πράγματος άνύπαρκτου άποτελεί πρόκληση και έμπαιγμό τής κοινής λογικής. Και επειδή έχουμε να κάνουμε μέ τό χώρο τής Έκκλησίας, χώρο ιερό, άποτελεί βλασφημία. Αντί για άρση, λοιπόν, του επιτιμίου η Ίεραρχία όφείλει να όνομάσει τά πράγματα μέ τό όνομά τους και να άκυρώσει διαχρονικές άποφάσεις της ως προς τό θέμα αυτό.

Ο κ. Κ. άναφερόμενος στον μό-

νο έπιζώντα υπό έπιτίμιο κ. Νικόδημο, όμιλεί για «πλήρη δικαίωση». Δέν είναι σαφές τί άκριβώς έννοεί, προσυπογράφουμε πάντως τή διατύπωση. Και αυτό ισχύει και για τους 12 Μητροπολίτες, πού χωρίς δίκη κηρύχθηκαν έκπτωτοι τό 1974. Δικαίωση «κατ' έπιείκεια», χωρίς δίκη ή άκύρωση ποινής, πού έξωδίκως επιβλήθηκε δέ νοείται. Ο Σεβασμιώτατος κ. Νικόδημος έχει «στεντορεία τή φωνή» δημοσίως ζητήσει: «Δικάστε με. Άπαγγείλατε κάποια κατηγορία έναντίον μου, (και έναντίον των συγκαταδίκων μου). Δώστε μου τή δυνατότητα να άπολογηθώ και να άντικρούσω τίς κατηγορίες. Άν μετά από τέλεια δίκη κριθώ έννοχος, ως καταδικασθώ». Η σεπτή Ίεραρχία όφείλει να δώσει στό λαό άπάντηση «άρμόζουσα στό λειτουργήμα των Ίεραρχών».

Θά μπορούμε στά χωράφια του κ. Κ., όμως, νομίζουμε (άν κάνουμε λάθος ως μάς διορθώσει), ότι συγκατάβαση, έπιείκεια, μετριοπάθεια μπορεί να δείξει ό δικαστής προκειμένου να έκδώσει καταδικαστική άπόφαση για κάποιον, πού κατά τή δίκη κρίθηκε έννοχος ή, τό συμβούλιο χαρίτων για κάποιον κατάδικο, πού ζήτησε χάρη. Προκειμένου για «ποινές», πού επιβλήθηκαν έκτός δικαστικής διαδικασίας, δηλαδή στό κενό, οι παρ'άνω άρετές δέν έχουν θέση. Θά

Ποιμαντικές έπισημόνσεις από την παγκόσμια Όρθοδοξία.

Γάμος καί Παρθενία: Στοχεύοντας στην Άγνότητα.

(Στίς σύγχρονες κοινωνίες του λεγόμενου δυτικού κόσμου, μεταξύ των οποίων καί ή χώρα μας, ή πάνδημη ήθική παρακμή έχει τραγικές συνέπειες στη νεότητα, ιδίως σ' ό,τι αφορά τη σεξουαλική σφαίρα. Στη χώρα μας, γιά την ενημέρωση των παιδιών πάνω στα θέματα αυτά, εξαγγέλθηκε πρόσφατα ή εισαγωγή μαθημάτων σεξουαλικής άγωγής στα σχολεία, αρχίζοντας από τό Δημοτικό, όπως γίνεται καί σέ άλλα κράτη. Είναι τό μέτρο αυτό σωστό; Η συνειδηση της Όρθόδοξης Έκκλησίας έγείρει σοβαρές ενστάσεις. Αυτό δείχνει τό άρθρο, πού καταχωρείται στη συνέχεια σέ μετάφραση. Ο συγγραφέας, Άμερικανός Όρθόδοξος Ιερέας της Έλληνορθόδοξης Έκκλησίας της Άμερικης, γνωστός στό περιοδικό μας, (βλ. τεύχη 244, 247, 251), ξεκινώντας από τά συμβαίνοντα στη χώρα του, καταθέτει την δική του ποιμαντική προσέγγιση στό θέμα).

Ο άριθμός των κοριτσιών, πού μένουν έγκυες σέ ήλικία κάτω των 16 έτών παρυσιάζει άνησυχητική αύξηση στίς μέρες μας. Κάτι πρέπει νά γίνει. Τά σχολεία, γιά νά αντιμετωπίσουν την κατάσταση, προωθούν προγράμματα σεξουαλικής άγωγής των εφήβων. Άντί νά λύσουν εν τούτοις τό πρόβλημα δημιουρ-

συμφωνήσουμε μέ τον κ. Πρόεδρο ότι «ή *επιείκεια άξίζει περισσότερο από την δικαιοσύνη*». Φρονούμε, όμως, ότι ή δικαιοσύνη άξίζει περισσότερο από την άδικία καί την άδικη δίωξη.

Η δικαιοσύνη άποτελεϊ προϋπόθεση γιά νά δείξει ό κάθε υπεύθυνος, δικαστής ή μή, την επείκειά του.

Μακκαβαίος

γούν ένα όξύτερο: εκχυδαίζουν όλη την υπόθεση των σχέσεων των φύλων. Έστιάζουν την ενημέρωση στό μηχανισμό συλλήψεως καί στους τρόπους άποφυγής της καί όχι σέ μιά πραγματική παιδεία γύρω από τό νόημα της συζυγίας καί του γάμου. Μέ την ενημέρωση γύρω από τίς μεθόδους άντισυλλήψεως, όμως, κανένα πρόβλημα δέν λύνεται.

Αυτό του είδους οί «έκπαιδευτικές» ενέργειες δέν πρόκειται νά τελεσφορήσουν· τό πρόβλημα βρίσκεται βαθιά στά διαβρωμένα θεμέλια της κοινωνίας μας. Άντί νά αντιμετωπίσουμε όπως-όπως καί περιστασιακά την κατάσταση, ως επιστρέψουμε στίς βασικές μας άρχές· ως άναθεωρήσουμε τή γραμμή μας· ως αρχίσουμε νά χτίζουμε πάνω σέ μιά στέρεη βάση, σάν τον άνθρωπο εκείνο, πού οίκοδομεί «οίκίαν, ός καί έσκαψε καί έβάθυνε καί έθηκε θεμέλιον επί την πέτραν· πλημμύρας δέ γενομένης προσέρ-

ρηξεν (ἔπεσε πάνω) ὁ ποταμός τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλευῖσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γάρ (εἶχε θεμέλια) ἐπὶ τὴν πέτραν» (Λουκ. στ' 48).

Ὁ μόνος βράχος, πάνω στὸν ὁποῖο μπορούμε νὰ οἰκοδομοῦμε στέρεα, εἶναι ἡ πέτρα τῆς πίστεως· πίστεως ὅμως ὄχι ἐπιδερμικῆς καὶ θεωρητικῆς, ἀλλὰ, πού διαπερνᾷ ὅλο μας τό εἶναι, σῶμα καὶ ψυχὴ· πού ὄχι ἀπλῶς τὴν ἀσπαζόμαστε, ἀλλὰ πού τὴ ζοῦμε μέ ἄκρα συνέπεια σέ καθημερινή βάση, ὅσες θυσίες καὶ ἄν ἀπαιτεῖ.

Ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔθεσα τό θέμα τῆς ἀγνότητος σέ περίοδο 15αύγουστου (σ.μ. Αὐγουστος 2008), εἶναι ὅτι στίς 15 τοῦ μηνὸς γιορτάζουμε τὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, τῆς Ὑπεραγίας Παρθένου Μαρίας. Τό τροπᾶριο τῆς ἑορτῆς λέγει: «*὘ν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες, Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς· καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρομένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν*».

Ἡ μητέρα τοῦ Θεοῦ εἶναι τό ἀπόλυτο πρότυπο ἀγνείας καὶ καθαρότητας. Καὶ γέννησε, καὶ ἔμεινε παρθένος. Αὐτὸ τό θαῦμα, πού ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ φυσικοῦ κόσμου, τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὕλης, ἀφήνει ἐκθαμβο τὸν κόσμο ὅλο. Γιὰ μᾶς ὅμως, προκαλεῖ ὄχι λιγότερο θαυμασμό, τό ὅτι κατὰ τὴν ἑορτὴ αὕτῃ προβάλλεται ἡ ἀγνότητα ὡς κάτι πολῦτιμο, πού ἀξίζει νὰ διαφυλαχθεῖ ἀνέπαφο μέ ὁποιοδήποτε κόστος καὶ νὰ μὴ ξεπουληθεῖ ἀπὸ περιέργεια γιὰ μιὰ ἐμπειρία, ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἀργὰ μιὰ νύχτα μέσα στό μεθύσι κάποιου σχολικοῦ πάρτυ.

Ἡ παρθενία ἀναφέρεται στὸν ὅλο ἄνθρωπο, σῶμα καὶ νοῦ. Ἡ ἀγνότητα δὲν περιορίζεται στὰ ὅρια μιᾶς μόνο πράξεως αὐτῆς καθ' αὐτήν, καλύπτει τὴν

ὅλη μας στάση ἀπέναντι στὴ ζωὴ τῇ δικῇ μας καὶ τῶν ἄλλων. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, μέ τό νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ Παρθένος καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας, μᾶς προσφέρει τό τέλειο ὑπόδειγμα γιὰ τὴν ἀτμόσφαιρα μέσα στὴ ὁποία πρέπει νὰ ἐπιτρέ-πουμε στό νοῦ μας νὰ κινεῖται. Τό νὰ συλλάβει καὶ νὰ γεννήσει παιδί καὶ νὰ εἶναι συγχρόνως παρθένος ἡ Παναγία μας, εἶναι ἓνα θαῦμα μέσα στὴ φύση. Καμιὰ γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ τὴν μιμηθεῖ σ' αὐτό. Μπορεῖ, ὥστόσο, νὰ τῆς μοιάσει βαδίζοντας πάνω στὰ ἀγιασμένα ἵχνη τῆς.

Ἐχουμε ἓνα τέλειο ὑπόδειγμα μιμνήσεως τῆς Παναγίας στό βίο τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Θωμαΐδας, πού πέθανε ὑπερασπιζόμενη τὴν ἱερότητα τοῦ γάμου τῆς. Παντρεύτηκε, σύμφωνα μέ τὰ ἥθη τοῦ καιροῦ τῆς, σέ ἡλικία 15 ἐτῶν μέ ἓνα ψαρά, ἐπίσης Χριστιανό. Μιὰ μέρα ὅμως ὁ πεθερὸς τῆς, θαμπωμένος ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς, τὴν ἐπιθύμησε. Προσπάθησε νὰ τὴν παρασύρει στὴν ἁμαρτία. Ἡ Ἁγία Θωμαΐδα ἀρνήθηκε νὰ ἐνδώσει καὶ νὰ παραβεῖ τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου· δέχτηκε μαρτυρικό θάνατο ἀπὸ τό ξίφος τοῦ πεθεροῦ τῆς γιὰ τὴ σωφροσύνη καὶ γιὰ τὴν πίστη τῆς στὸν Κύριο.

Αὐτὸ τό ὥραϊο παράδειγμα ἀκλόνητης πίστεως-ἀκραῖο θά τό ἔλεγαν πολλοὶ σήμερα-μᾶς προβάλλει κάτι γιὰ τό ὁποῖο κληθήκαμε: νὰ ζήσουμε τό γάμο κρατώντας συγχρόνως τὴν καθαρότητά μας. Μιὰ προσεκτικὴ ματιὰ σ' αὐτό τό παράδειγμα ἀναδεικνύει τό γάμο ὡς κατάσταση, ὄχι τόσο σωματικὴ, ὅσο, μᾶλλον, πνευματικὴ. Στὸν κόσμο μας, ὅπου ἡ μοιχεία θεωρεῖται σχεδὸν ἓνα νορμάλ φαινόμενο, πρέπει κάποτε νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι σκοπὸς τοῦ γάμου δὲν εἶναι ἡ ἄνευ ὄρων σαρκικὴ ἡδονή, οὔτε ἀκόμα τό νὰ ἀποκτήσει κανεὶς παιδιά ἀντὶ πάσης θυσίας. Εἶναι

ή σύναψη μιᾶς ἐξαγνισμένης σχέσεως, πού στοχεύει στή σωτηρία τῶν ψυχῶν τῶν συζύγων: καί τῶν δύο μαζί. Ἐν ἔχουμε ὡς πρώτη μας προτεραιότητα τό στόχο αὐτό, σίγουρα θά διατηρήσουμε τήν καθαρότητα καί τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων μας.

Ὅλα τά ἄλλα, ὅσα συνοδεύουν τό πακέτο, πού λέγεται ἔγγαμος βίος, οἱ συζυγικές σχέσεις, τά παιδιά, κτλ, εἶναι ἐπιπρόσθετες εὐλογίες τῆς ἀγαθότητος τοῦ Δημιουργοῦ. Δέν πρέπει νά θεωρηθοῦν ὡς σκοπός ἀποκλειστικός τοῦ γάμου. Ἡ ἔνωση τῶν συζύγων εἶναι πρώτη καί κύρια ἔνωση ἐν Χριστῷ: *«ἀντί τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα καί προσκολληθήσεται πρὸς τήν γυναῖκα αὐτοῦ, καί ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τό μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δέ λέγω εἰς Χριστόν καί εἰς τήν ἐκκλησίαν* (ὅπως εἶναι ἡ σχέση τοῦ Χριστοῦ μέ τήν Ἐκκλησίαν Του)» (Ἐφεσ. ε' 31-32).

Ἡ Παρθένος Μαρία εἶναι ἀειπάρθενος γιατί ἔφερε στή μήτρα της τό Χριστό μέχρι τή γέννησή Του· ἀλλά καί μετά τή γέννηση συνέχισε νά Τόν φέρει μέσα της αἰωνίως μέ τρόπο πνευματικό. Ὁ Θεός δέν ἔφυγε ἀπ' αὐτήν, γιατί καί αὐτή δέν Τόν ἐγκατάλειψε. Ἡ πίστη της ἦταν ἀκλόνητη ἀπό τήν τρυφερή της ἡλικία, στό Ναό, μέχρι τήν κοίμησή της, ὅταν παρέδωσε τό πάνταγνο σῶμα της

καί *«μετέστη πρὸς τήν ζωήν»*.

Κατά τόν ἴδιο τρόπο μπορούμε νά μείνουμε καθαροί εἴτε πρό τοῦ γάμου εἴτε μετά τό γάμο, ἂν ἀφήσουμε στή ζωή μας τό Χριστό ἐλεύθερο νά ἐνεργεῖ κατά τό θέλημά Του· ἂν κάνουμε ὅ,τι μπορούμε γιά νά διαφυλάξουμε ἀνόθευτη τή συζυγία μας. Αὕτη εἶναι ἡ ἔνωση, πού ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία εὐλογεῖ στό Μυστήριο τῆς Στέψεως: μιᾶ ὁλοκληρωμένη σχέση ψυχῶν καί σωμάτων, προσανατολισμένη κατά πρώτο καί κύριο λόγο στή σωτηρία. Ὅ,τιδήποτε παρεκκλίνει ἀπ' αὐτή τήν πορεία εἶναι ἁμαρτία ἐνώπιον τοῦ Κυρίου γιατί *«τό σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ* (δέν ἔγινε γιά τήν πορνεία), *ἀλλά τῷ Κυρίῳ καί ὁ Κύριος τῷ σώματι* (ἀλλά γιά τόν Κύριο, πού μέ τή σάρκωσή Του κατοίκησε μέσα σ' αὐτό)» (Α' Κορ. στ' 13).

Ἡ διατήρηση τῆς ἀγνότητος ἐπομένως δέν ἀφορᾷ μόνο τό σῶμα, εἶναι ἐξ ἴσου ὑπόθεση καί τῆς ψυχῆς· εἶναι μιᾶ κατάσταση ἀπόλυτα ἀναγκαία, ἂν θέλουμε νά εἰσέλθουμε στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἐχουμε λάβει σαφῆ προειδοποίηση: *«Ἐάν μή στραφῇτε καί γένησθε ὡς τά παιδιά* (σ.μ. τὰ ἀγνά, πού κάποιοι θέλουν νά τὰ πονηρέσουν μέ τή πρώτη καί χωρίς εὐθύνη γιά τό ὅποιο μέλλον τους, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση!), *οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν*» (Ματ. ιη' 3).

π. Βασίλειος C. Tudora

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: el-pliροφοrisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιά μιᾶ γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: spora.gr